

MINISTERSTVO VNITRA
Sekretariát poradního sboru ministra vnitra
ke správnímu řádu

Závěr č. 138

ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu ze dne 30. 5. 2014

Doručování podnikající fyzické osobě na adresu místa podnikání

Místem podnikání ve smyslu § 11 odst. 1 písm. c) a § 20 odst. 1 správního řádu je rovněž adresa sídla vedená v živnostenském rejstříku.

Odůvodnění:

Poradní sbor ministra vnitra ke správnímu řádu se zabýval otázkou, na jakou adresu mají být podnikající fyzické osobě doručovány písemnosti ve věcech podnikání. Konkrétně se jedná o otázku, zda se jedná o adresu sídla podnikání ve smyslu § 429 odst. 1 občanského zákoníku. S tím souvisí rovněž otázka, zda se jedná pouze o adresu zapsanou ve veřejném rejstříku vedeném podle zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících fyzických a právnických osob, nebo též o adresu zapsanou v jiné úřední evidenci, jakou je například živnostenský rejstřík podle § 60 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Při zkoumání první otázky lze vycházet z toho, že podle § 11 odst. 1 písm. c) správního řádu se v ostatních řízeních týkajících se podnikatelské činnosti účastníka řízení, který je fyzickou osobou, určuje místní příslušnost správního orgánu místem podnikání. Podle § 20 odst. 1 správního řádu se fyzické osobě doručuje písemnost ve věcech podnikání do místa podnikání. Místo podnikání je tak v případech týkajících se podnikatelské činnosti (rozuměj podnikatelského oprávnění) určující pro místní příslušnost správního orgánu nebo pro určení adresy, kam má být konkrétní písemnost vyhotovená postupem podle správního řádu doručována. Občanský zákoník však neupravuje místo podnikání, nýbrž sídlo podnikatele. Podle § 429 odst. 1 občanského zákoníku je sídlem podnikatele adresa zapsaná ve veřejném rejstříku, v případě fyzických osob – podnikatelů nezapsaných do veřejného rejstříku je to místo závodu (tedy místo výkonu podnikatelské činnosti) případně adresa

bydliště. Faktický obsah obou pojmů (místo podnikání a sídlo podnikatele) by měl být shodný, neboť jejich účelem je lokalizovat podnikatelskou činnost fyzické osoby. Z toho důvodu se lze domnívat, že místem podnikání podle správního řádu lze rozumět sídlo podnikatele ve smyslu § 429 odst. 1 občanského zákoníku.

Druhá otázka vychází z definice sídla podnikatele v občanském zákoníku. Za pomoci čistě gramatického výkladu by bylo možné dospět k závěru, že veřejným rejstříkem ve smyslu § 429 odst. 1 občanského zákoníku lze rozumět pouze veřejný rejstřík podle zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících fyzických a právnických osob. Evidence upravené v tomto právním předpisu bezesporu jsou veřejnými rejstříky ve smyslu občanského zákoníku. Lze se však domnívat, že v tomto případě není gramatický aspekt výkladu postačující. Přitom lze vycházet z toho, že pokud bychom připustili, že pouze zákon č. 304/2013 Sb. upravuje veřejné rejstříky ve smyslu § 429 odst. 1 občanského zákoníku, pak bychom veřejné rejstříky rozlišovali pouze na základě formálního kritéria a tím zcela pominuli kritérium materiální.

Takový výklad se může jevit jako nedostatečný a v takovém případě je třeba jej doplnit o aspekt teleologický například z toho důvodu, že pokud by podnikatel - fyzická osoba nebyl zapsán ve veřejném rejstříku podle zákona č. 304/2013 Sb. (především v obchodním rejstříku), pak by se ve smyslu § 429 občanského zákoníku za adresu jeho sídla považovala adresa obchodního závodu nebo jeho bydliště. Zcela by tak byl opomíjen například živnostenský rejstřík podle § 60 živnostenského zákona, který jako adresu podnikání eviduje adresu sídla (viz § 60 odst. 2 písm. a) živnostenského zákona). Z výše uvedeného vyplývá, že pojem veřejný rejstřík je vhodné v § 429 odst. 1 občanského zákoníku pojímat nejen ve formálním smyslu (rejstřík upravený zákonem č. 304/2013 Sb.), ale také v materiálním smyslu. Veřejným rejstříkem tak je možné rozumět i jinou úřední evidenci, pokud splňuje základní principy veřejného rejstříku podle zákona č. 304/2013 Sb., tedy především princip formální a materiální publicity (viz § 3 a násl. zákona č. 304/2013 Sb.). Živnostenský rejstřík tyto principy naplňuje. Z toho vyplývá, že veřejným rejstříkem ve smyslu § 429 odst. 1 občanského zákoníku lze rozumět také živnostenský rejstřík. Při zkoumání místa podnikání, tedy sídla podnikatele ve smyslu § 429 občanského zákoníku, správní orgán může i nadále

čerpát údaje z živnostenského rejstříku¹. Nepoužije se tedy věta druhá § 429 odst. 1 občanského zákoníku.

---

¹ Přitom lze vycházet rovněž z toho, že správní řád využívá termín místo podnikání, nikoliv sídlo podnikatele. Pokud by tedy sídlem podnikatele ve smyslu § 429 občanského zákoníku bylo možné rozumět pouze sídlo zapsané ve veřejném rejstříku v užším smyslu, pak by bylo možné místo podnikání podle správního řádu vykládat jako pojem širší nežli pojem sídlo podnikatele podle občanského zákoníku. Místem podnikání by v takovém případě bylo možné rozumět nejen sídlo podnikatele podle občanského zákoníku, ale také například sídlo zapsané v živnostenském rejstříku.